

ОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЇН, ЗЛУЧАЙТЕСЯ!

Чырвоная з'мена

№ 165 (1132) НЯДЗЕЛЯ, 20-га ліпеня 1930 г.

ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЭТА РА-БОЧА-СЯЛЯНСКАЯ МОЛАДЗІ
Орган ЦК і Менскага АК ЛКСМБ
Умовы падпіскі:

1 месяц	30 кап.
3 месцы	90
6 месцаў	1 р. 80
1 год	3 р. 30

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
Менск, вул. Нарва Маршэ, 35
Тэлефоны: рэдакцыя—7-25,
сакратарыят—12-19.
АДРАС КАНТОРЫ:
Невасімоўская 25, тэлеф. № 983.

ГОД ВЫДАННЯ X.

Копія кожнага №—3 кап.

ЮНКОРЫ, УПАЎНАВАЖАНЫЯ, ПАДПІС-ЧЫКІ І ЧЫТАЧЫ ЧЫРВОНОЙ З'МЕНЫ!

Падпіску на газэту НЕ АДКЛАДВАЙЦЕ на апошнія дні месяца

Сёньня-ж бярыцеся за шырокае раз-гортваньне падпіскі на „Ч. З.“ на жнівень месяц і да канца году

Двухтыднёвы заробатак—краіне у пазыку

тысячы пралетараў ужо сталі падпісчыкамі на пазыку „Пяцігодка—у 4 гады“

Скончыць падпіску на 1-га настрычніка

Наркомфин Савезу ССР выдаў па-нову, у якой абавязуе ўсе фінансавыя і кредитныя ўстановы пачаць усе пазначаныя паданні ў дадох да 1-га настрычніка, і ў гэтых месцах—да 1-га ліпеня 1930 года. Пры разліках пазыкі пазыкі і ў якім разе не былі дапушчаны скажоны і перагібы, якія калі-небудзь прымаліся пры рэалізацыі 3-ае пазыкі пазыкі.

Разлішчаны пазыкі „Пяці-годка—у чатыры гады“ павінны быць дапушчаны скажоны і перагібы, якія калі-небудзь прымаліся пры рэалізацыі 3-ае пазыкі пазыкі.

Наркомфин абавязуе ўсе фінансавыя і кредитныя ўстановы пры аб-лігацый 1-га і 2-га займаў пазыкі пазыкі і пазыкі ўмаца-ваць сацыяльнай гаспадаркі на аб-лігацый пазыкі „Пяцігодка—у чатыры гады“ зрабіць правэрку аб-лігацый пазыкі з тым, каб вы-даваць на былі абменны выйгрыш-ны аблігацый.

1-ы тыраж пазыкі

Першы тыраж пазыкі „Пяцігодка у чатыры гады“, адбудова 16-га ліста 1931 году. У тыраж будзе разлічана па беспроцэнтнаму вы-пуску 5.810 выйгрышаў у кожным разрадзе, агульная сума выйгрышаў

За 10 год 38 тыражоў

Пазыка „Пяцігодка у чатыры гады“ выпускаецца на ўмовах цалкам паў-рабочых умов трэціх пазыкі інду-стрыялізацыі. Агульная прыбыт-ка пазыкі складае 10 проц. у год. У першым годзе па процэнт-наму выпуску адін выйгрыш у сярэднім падае на 400 аблігацый, а па беспроцэнтнаму—на 170. Цалая аблігацый пазыкі выпускаецца ў 50 рублёў. Дзялімы аблігацый выпускаецца каштоўнасцю ў 25 і 5 рублёў.

На працягу 10 год па пазыцы „Пяцігодка—у чатыры гады“ будзе праведзена 38 тыражоў выйгрышаў на кожнаму выпуску пазыкі—процэнтнаму і беспроцэнтнаму, што-год будзе зроблена па чатыры ты-ражы.

3 вялікім пасьпехам

НІЖНІ-НОЎГАРАД, 18. Падпіска на пазыку „Пяцігодка—у чатыры гады“ ахапіла ўсе заводы і ўстано-вы Ніжняга.

ЛЕНІНГРАД, 18. Рэалізацыя па-зыкі „Пяцігодка—у чатыры гады“, на ленынградскіх прадпрыемствах праходзіць пасьпехова. Нарвэскі раён выкаваў ужо 27 проц. задан-ня, Маскоўскі—22 пр., Васіле-Ас-троўскі—21 пр., Выбарскі—20 пр., Смольнінскі—14 пр., Важадарскі—12 пр., Петраградскі—20 пр. і Гарадскі—8 пр. Завод „Электросі-ла“ сваё заданьне ўжо выкаваў. На 18 ліпеня ў 87 аддзяленьях 81 проц. рабочых даў у пазыку дзяржаве 182 пр. сваёй двухты-днёвай зарплаты.

Нямеччына перажывае сур'ёзны эканамічны крызіс

У Рурскай горнай прамы-словасьці ў пачатку 30 го-ду зволена 40 тысяч гар-мяноў

БЭРЛІН, 18. Апублікаваныя вы-нікі аб прадукцыі жалезаробчай і каменнавугольнай прамысловасьці за першую паловіну 1930 года сведчаць аб сур'ёзных разьмерах эканамічнага крызісу ў Нямеччыне. Так, у Рурскай горнай прамыс-ловасьці спачатку 1930 г. зволена 40 тысяч гармяноў. Здабыча вуго-ля ў першым 6 месяцаў 30 году складала толькі 3 проц. агульнага аб'ёму і панізілася на 14,7 проц. у параўнаньні са звычайнай у міну-лым годзе. Уся прадукцыя ў нямец-кіх сталінацыйных прадпрыемствах у першых наўгодзьдзі 30 году зні-зілася ў параўнаньні з прадукцы-яй у мінулым годзе на 20,93 проц.

З Мароко

Крывавае сутычка паўстанцаў з поліцыяй у Рапаце

ПАРЫЖ, 16. Па паведамленьнях Гаваса з Рапату (у францускім Ма-роко) падпайскія пасты і паватомны сілы зрабілі контратаку на атрад паў-станцаў, якія зрабілі палёт на ад-но з „сатарыскіх французаў“ плямён. Паўстанцы панеслі цяжкія страты. У часе апэрацыі адін афі-цэр і адзін унтар-афіцэр і адзін салдат забіты. Таксама забіты і ра-пена 11 туюмных салдат. У раёне Тэфілалет францускія паліцэйскія сілы таксама адбілі напад атрада, які існаваў перайсці Алжырскую граніцу.

Поліцэйскія наскокі на памяшнаньні камітэтаў камуністычнай партыі

НЬЮ-ЁРК. — У Манрэалі (Ка-нада) поліцыя зрабіла наскок на памяшканьне мясцовага камітэту камуністычнай партыі, а таксама на памяшканьне рэволюцыйнага профсаюзу швейнікаў. У часе на-скоку поліцыя захапіла перапіску. У Торонто поліцыя напала на па-мяшканьне камітэту камуністычнай партыі і канфіскавала ўсю літа-туру, якая там знаходзілася. У Манрэалі арыштаваны Вілліс Хікс за тое, што ён прымаў на публі-чных выступленьнях рэволюцыйны і ідэі. Хіксу прызначылі 30 год ту-рэмнага зьняволеньня, з тым пры-чынам, што ён абнаваўчаецца ў натуральны да мадэжу.

Дэманстрацыі пратэсту супроць арышту 2 чле-наў нацыянальнага кон-грэсу

ЛЕНДАН, Бамбейская поліцыя арыштавала двух жанчын членаў нацыянальнага конгрэсу (якія ўдзельнічалі ў выданьні пелегальна-га бюлетэня нацыянальнага конгрэ-су). Зараз-жа ў горадзе арганіза-ліся дэманстрацыі пратэсту. Полі-цыя ўзброеная дубінамі напала на дэманстрантаў. Адбылася бойка, у выніку якой паранена 14 чалавек.

Памяці Ф. З. Дзяржынскага Вельмі прасты чалавек

20-га ліпеня 1926 году нямёр-налі знагар рэволюцыі—Фелікс Эдыўкавіч Дзяржынскі.

У яго твары партыя, рабочая класа і ўсе працоўныя Савецкага Саюзу і ўсяго сьвету скрапілі леп-шага з сталёвай каторгі больша-коў, які нямаючы сталі на абаро-не генэральнай лініі партыі, не шкадуе сіл і жыцьця, знагаўша-ся са партыяй з троніскамі.

Уоў жыцьцё тав. Дзяржынскага было ахапрана барацьбе са пера-могу пралетарскай рэволюцыі на ўсім сьвеце. На франтах грамадзян-скай вайны, у ВЧК, у ВСНГ і Нар-комішчы тав. Дзяржынскі пазна-ваў сабою прыклад большацікай работы на адпору ворага і на на-ляццё напай гаспадаркі. За гэта яго непаўдзелі ворагі рэволюцыі. На гэта яго любіла рабочая класа ўсяго сьвету. Яго асабісты ака-сці дараўвалі фігуру рэволюцыйна-барацьбіта.

„Вотом кресло очень простое, очень простой человек“.

— Скажу поэта, характарыую-чы т. Дзяржынскага.

Злучэньне сталёвай цьвёрдасьці большаціка з чуткім сэрцам тава-рына—воў асабістыя рысы па-кага Фелікса.

З думою ён браў пад сваё пры-крыццё біспрытуальных, стварыў калёнію, дзе выхоўваецца зара-сці „дзяцей вуліцы“, дзе імі на-бываецца працоўныя навукі.

Жыцьцё Ф. З. абарваецца. Ён агаруў у барацьбе з троніскамі, у барацьбе са генэральную лінію партыі. Усяго сьве, уоў сваё жыцьцё адаў партыі, Фелікс Дзяржынскі памёр на баявым пасту.

У сваёй апошняй прамове на плен-уме Цэнтральнага камітэту партыі тав. Дзяржынскі казаў:

— Вы ведаеце добра, мая сіла заключэцца ў чым? Я не шкаду сьлё, тав. Камею, ніколі. І таму, вы тут, усе мяне любіце, таму што вы мяне верыце. Я ніколі ні ары-ту сваёй душой; калі а што бачу, што ў нас непарадкі, а з усяй сі-лай абрушваюся на іх“.

Фелікс Дзяржынскі не шкадаваў сьве і не шкадуе сьве знагаўся з ворагамі партыі, з ворагамі ре-волюцыі.

Памяці аб ім, аб лепшым боль-шавіку будзе жыць сьрод пралетар-ыяту Савецкага Саюзу і ўсяго сьвету.

Надрыхтоўка да міжнароднага пралетарскага дзіцячага зьлёту

Заклік ЦК УсёлКСМ да комсамольскіх організацый

МАСКВА, 18. ЦК УсёлКСМ зваруе да ўсіх комсамольскіх організацый неадкладна арганізаваць кампанію пратэсту супроць на-дрыхтоўкі на зьлёт

у ўсіх канцоў на зьлёт прыбываюць замежныя дэлегацыі

БЭРЛІН, 16. Па ўсіх раёнах нямецкай пасьпяхова праходзіць надрыхтоўка да міжнароднага про-летарскага дзіцячага зьлёту. У гэ-тых і мястэчках адбываюцца сходы алямпійных дзіцячых організа-цыяў, на якіх прымаюцца рашэньні ў дачыньні зьлёту. Саме чырвоныя дзіцячыя пастанавы пастапаў на месцы 300 дзяцей малыхаўскіх ра-ёнаў. Штэб зьлёту пастапаў у дзяцей на ўдзел у зьлёце дзяцей вагінуюшых гармякоў у дэмадэ і ўтрымоўваць іх на сваёй кошт.

БЭРЛІН, 18. Для ўдзелу ў між-народным зьлёце юных піянераў прыбываюць прыбываюць замежныя дэлегацыі. У Бэрліне—пашком пры-былі чэскія комсамольцы з Прагі. Большы, Нарвэгі, Голанды і Даві-дэвіч пашмарскія дэлегацыі. Бур-жэны друк пштрабу забаравеньня зьлёту.

Уборка пад пагрозай зрыву

Віцебскі АК КП(б)Б і ЛКСМБ, за вамі слова!

М. ГАРАДОН, (на тэлеграфу). Колгасам у раёне не ад-дадзена сенамаць і папарны клім. Райўстановы бяздзейні-юць у правядзеньні гатай работы. Уборачная і асеньная сьвонан кампанія пад поўнай пагрозай зрыву.

16 ліпеня ў Дзіцячым Тэатры ад-быўся мітынг-правады дэлегацыі лі-опэраў ССР на міжнародным зьлёце пралетарскіх дзяцей у Бэрліне. На мітынгу выступіліся, што нямецкі ўрад адказаў у аказе на ўсё ў На-меччыну нашай дэлегацыі. Мітынг-правады ператварыліся ў мітынг пратэсту.

На думку: Выступленьне старш-ні Цэнтральнага Бюро Юных Піо-нераў тав. Север'янавай.

Новыя перамогі гэроіч-най кітайскай чырво-най арміі

„Прэч Гом ндан, абара-няйце СССР“

ШАНХАЙ. Атрад гэроічнай кі-тайскай чырв. арміі ў складзе 5 тысяч байцоў заняў павет Люян (провінцыя Хунань). Са-вецкі ўрад пераехаў зараз у паватомны горад. Люян ператва-раецца ў базу, адкуль парты-занскія атрады павядаюць на-ступленьне на галоўны горад Хунаньскай провинцыі Чанша. У ваколіцах Чанша ўмацавалі ўплыў падпольных камуністыч-ных організацый Чанша абва-шчана на вайсковым станові-шчы.

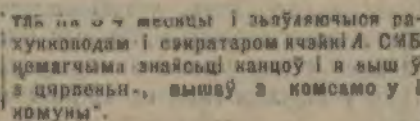
У павецце Гундэ арганізоўва-юцца р бінны сялянскія саюзы, у якіх налічваецца некалькі ты-сяч сялян. Саюзы маюць сваё ачэйні на ўсіх вёсках. У распа-раджэньні саюзаў боць шмат зброі. Па вёсках павету рас-кляюны лістоўні з абзунгамі: „Прэч Гоміндан!“ Абараняйце СССР! Абараняйце сялянскія саюзы, зьнішчайце растаўшчы-коў і абшарнікаў.

Крытычнае становішча тэк-стыльнай прамысловасьці ў Бамбеі

ЛЕНДАН, 13. Рэйтар паведамаў аб крытычным становішчы тэкстыль-най прамысловасьці ў Бомбеі. Тры фабрыкі не працуюць ужо на пра-цягу трох месяцаў і чакаецца зачы-неньне яшчэ трох фабрык. Па сло-вах Рэйтара, такое катастрофічнае становішча называецца за ўсёй пра-мысловасьці. Бомбейскія прадпры-емцы сьцьваржаюць, што калі ста-новішча не палепшыцца ў бліжэй-шы час, дык пазавіна ўсіх фабрык у Бомбеі зачыніцца.

3. Цярленьня

...там-бы кинуу-бы аштоуку і дызертствау-бы з фронту, альбо алауся ў рукі ворага. Як-жа іо акіслення ад варагага угару мазгі „вынайдуць“ адказ на гэта пытаньне?.. а яго бязумоўна паставіць перад ім комунары і комсамольцы.

Мікола Жарты.

нага Дня 1-га жніўня"

тигті супрощь пидрыхтоўкі імперялістичних войн І, у першую чаргу, супрощь пидрыхтоўкі насниага нападу на СССР з боку міжнароднаго капіталізму.

а выкарыстоўваюць на чорнай рабоце

на предприятиях

Можна привезти яшче ціли шраг а гічних фактаў бласчынних адносін да вучства на прадпрыемствах. Усё гэта ставіць рад комсамольскімі ячэйкамі прадпрыемства адну з задач арганізаваць праверку і вішча індывідуальнага вучнёўства.

Бронь-вчаны—пасынак на „Беларусы“

да гэтага часу ня
ла заставу. Нават эн
работнік адказвае—мы
ня можам вам дапамаг
Нічога ня робяць і фа
каб екасыці нормальныя
вы працы для бронь-вуч

Та, т. Дамбо с т. мы
поговорим!

а—пастаў пару...

А калі вучні пачынаюць стойна папшываць для сабе не і выконваць яго, майстры раюць інструменты і г. д.

...Хочаш вучыцца—пастаў пару...

А калі вучні пачынаюць
стойна папшываць для сябе
но і выконваць яго, майстры
раюць інструменты і г. д.

Якщо торш абстаїць спра-
фаирным заводзе, дзе працо-
леткаў. Працоўны дзень для
поўнае 8 гадзін, замест 6. А
да алошніх в боку майстраў
недапушчаліны. Шэраг
па-старыяны глядзець на
жэжжы. — Калі хоню быў

цам — патрэбна быць чам", так залучае Шыльдо-
рапоўскі і іншыя люб'ці
горкай". Іншымі словамі "жа-
дэчаш навучыцца" патрэбна
віце цэру, а то і больш літ-
скай горкай". Гэта не адзіны
падкі, іх можна знайсці
камі.

Брыгадзір Чыр-
Зьмо

Парадак правядзеньня агляду спаробніч на прадпрыемствах папяровай прамысловасці

ніх паказальніках (рацыяналізацыя, зьніжэньне сабекошту, прагуды (эканомія) жэньне браку), як найбольш пытальнем у даны момант.

Адией з важных частак вы-
гляду зьяўляецца збор прапанов
або інжынерна-тэхнічага
ду. Неабходна праз брыгады
кавак максімальна прыту-
рава прапанов па зьмяшчэнні не-
да разнапланавані, удаска-
рачэска вытворчасці, па
матыву і па пытаньнях катэ-
будушніста.

Кампанія агледу-спадарожні-
ходна зьявіцца з банной зья-
дзбы папярвай макулатуры
лю, для чаго трэба разраз-жа
прадпрыемствах стварыць ячэй-
ражэння паперы.

Па скажэнні бяссправага

11 кастрычніка) цэнтрыяльны падставе матэрыялаў, якія будуць рыняны ад рэдкалегій па ходзе, на падставе матэрыялаў буда мога цэнтрыянага шпібу і на ве вывучэння газетамі прадстаў папярочнай прамысловасці, лучаюцца 20 заводзкіх і 30 рэдкалегій для прэміявання.

